

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. У тезах висвітлено значення інтерактивних технологій як ключового чинника оновлення змісту та форм організації освітнього процесу у вищій школі. Проаналізовано сучасні підходи до реалізації активних методів навчання, зокрема технології відкритого простору, мобільні інформаційно-комунікативні інструменти, кейс-метод, рольові ігри, а також форми співпраці зі стейкхолдерами. Визначено переваги інтерактивного навчання у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців. Зроблено висновки щодо перспектив впровадження цих технологій у закладах вищої освіти України.

Ключові слова: інтерактивні технології, активне навчання, професійна освіта, вища школа, відкритий простір, мобільні ІКТ, підготовка фахівців.

Abstract. The theses highlight the significance of interactive technologies as a key factor in updating the content and forms of organizing the educational process in higher education. Modern approaches to the implementation of active learning methods are analyzed, including open space technology, mobile information and communication tools, case method, role-playing games, and forms of cooperation with stakeholders. The advantages of interactive learning in the formation of professional competence of future specialists are outlined. Conclusions are drawn regarding the prospects for implementing these technologies in higher education institutions in Ukraine.

Keywords: interactive technologies, active learning, professional education, higher education, open space, mobile ICT, specialist training.

Вступ

Сучасні умови функціонування вищої школи вимагають переходу від традиційних форм викладання до нових освітніх технологій, зорієнтованих на активізацію навчальної діяльності здобувачів освіти. В умовах цифровізації, глобалізації та зростаючих вимог ринку праці особливої актуальності набуває впровадження інтерактивних технологій, які передбачають активну взаємодію між викладачем і студентами, колективне розв'язання проблемних ситуацій, розвиток критичного мислення, креативності та навичок командної роботи.

Результати досліджень

Дослідження проведено на основі робіт та публікацій дослідників: Д. Антюшко, О. Білоус, В. Володавчик, О. Гречановська, С. Дембіцька, І. Кобилянська, О. Кобилянський, О. Кузьменко, В. Молчанов, М. Мясковська, В. Петрук, С. Пугач, Н. Рисинець, Ю. Сабадош, Л. Сєногонова, Ю. Федорук, Т. Хома та інші.

Інтерактивні методи навчання мають високий потенціал у формуванні професійних, комунікативних і соціальних компетентностей майбутніх фахівців. Особливо важливою є орієнтація освітнього процесу на студентоцентрованість, активну участь студентів у пізнавальній діяльності, створення умов для дослідницької, творчої та командної роботи.

Однією з ефективних форм активного навчання в сучасному освітньому просторі є технологія відкритого простору. Ця технологія передбачає організацію обговорення важливих для здобувачів освіти тем у відкритому форматі, де учасники самостійно формулюють питання, об'єднуються в групи за інтересами й працюють над їхнім розв'язанням. Такий підхід не лише підвищує рівень мотивації, а й сприяє розвитку навичок лідерства, співпраці та відповідальності за спільний результат.

Мобільні інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) займають важливе місце в структурі інтерактивного навчання. Їх використання забезпечує доступність освітніх матеріалів, персоналізацію навчання, оперативний зворотний зв'язок і розвиток цифрової грамотності. Мобільні ІКТ дозволяють гнучко організовувати освітній процес, враховувати індивідуальний темп навчання, а також інтегрувати

самостійну роботу студентів в онлайн-середовище. Крім того, цифрові платформи стимулюють формування навичок самонавчання, що є ключовим компонентом неперервної освіти.

Серед найбільш поширених інтерактивних методів у практиці вищої школи варто виокремити кейс-метод, рольові ігри, ділові ігри, метод проєктів та інтерактивні лекції з елементами діалогу та зворотного зв'язку. Такі форми навчання забезпечують застосування знань у змодельованих професійних ситуаціях, розвивають аналітичне мислення, вміння приймати рішення в умовах невизначеності, а також комунікативні здібності.

Наприклад, рольові ігри дозволяють студентам опинитися в ситуаціях, максимально наближених до реальних умов професійної діяльності, виконуючи функції фахівців, керівників чи клієнтів. Це сприяє усвідомленню професійних ролей, розвитку емоційного інтелекту та навичок вирішення конфліктів.

Інтерактивні технології також відкривають широкі можливості для партнерства з роботодавцями та іншими стейкхолдерами. Участь практиків у навчальному процесі через гостьові лекції, спільні проєкти, симуляційні сесії підвищує прикладну цінність навчального матеріалу, сприяє адаптації студентів до сучасного професійного середовища.

Дослідження показали, що застосування інтерактивних методів у технічній освіті сприяє підвищенню інтересу студентів до навчання, їх участі в проєктній та науково-дослідницькій роботі, а також формуванню мотивації до саморозвитку.

У результаті можна стверджувати, що впровадження інтерактивних технологій у вищу освіту не лише оновлює зміст і форми навчання, а й формує культуру продуктивної взаємодії, яка є критично важливою для підготовки конкурентоспроможного фахівця.

Висновки

Інтерактивні технології навчання в сучасній вищій школі є ефективним інструментом модернізації професійної освіти. Їх застосування забезпечує особистісно-орієнтований підхід, активізацію пізнавальної діяльності, формування соціальних і професійних компетентностей майбутніх фахівців. Подальші дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на методичне обґрунтування інтерактивних моделей навчання, розвиток цифрової педагогіки та розробку механізмів взаємодії з роботодавцями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дембіцька С. В., Кобилянський О. В., Пугач С. С. Використання методів активного навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців // Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали XVI міжн. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 листопада 2020 р.). Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2020. С. 135–137.

Дембіцька С.В., Кобилянська І.М., Молчанов В.П., Татарчук В.В. Використання технології відкритого простору в процесі підготовки фахівців в закладах вищої освіти // Особистісно-професійний розвиток майбутніх фахівців: діалог із стейкхолдерами. Вінниця: ТОВ «Друк», 2021. С. 219–235.

Дембіцька С.В., Мясковська М.О. Вдосконалення професійної підготовки здобувачів вищої освіти шляхом впровадження мобільних інформаційно-комунікативних технологій // Наукові записки Малої академії наук України. 2021. № 2-3 (21-22). С. 41–49.

Dembitska S.V., Kuzmenko O. S. Using technology of open space as one of the innovative methods of active learning in the training of technical specialities // New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries. Riga, Latvia: "Baltija Publishing". 2021. P. 201–215.

Білоус О. С., Федорук Ю. А. Використання інноваційних технологій навчання у вищій школі, 2019. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3377>. <https://doi.org/10.31812/123456789/3377>.

Петрук В.А., Гречановська О. В., Сабаш Ю. Г. Підходи до впровадження інноваційних технологій в освітній процес технічних ЗВО. International Journal of Innovative Technologies in Social Science, Warsaw, Poland. – 2019. – № 5(17). – С.3-8.

Рисинець Н. О. Застосування інноваційних технологій з метою формування готовності фахівців з міжнародного права до професійної діяльності. Науково-методичний журнал, Нова педагогічна думка. Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, м. Рівне, 2020. С. 65-70

Хома Т. В. Активні методи навчання в педагогіці вищої школи / Хома Т.В. // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. пр.наук. / [редкол.: А. В.Сущенко (голов.ред.) та ін.] Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип. 69. 196 с. Т.3. (с. 149-152)

Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сеногонова та інші. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. – 189 с.

Комар Владислав Ігорович – аспірант кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: komarvlad@gmail.com

Vladyslav Komar – Postgraduate Student, Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: komarvlad@gmail.com